

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne šte. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrtna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica šte. 12. Rokopisov
ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le pod-
pisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se po-
šilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja
je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Vabilo na prvo sejo glavnega zbora delegatov O. Z.

V smislu 4. odstavka čl. 17. Zvezinih pravil sklicujem 1. sejo glavnega zbora delegatov O. Z., ki bo v nedeljo, 15. t. m.,
ob 10. uri dopoldne v restavraciji „pri Bončarju“ na Sv. Petra cesti šte. 41 s sledečim dnevnim redom:

- 1) Poročilo predsednika O. Z. in ukrepi;
- 2) izvolitev raznih odsekov;
- 3) referat delegata „Hranilnega in posojilnega konzorcija“ v Ljubljani;
- 4) slučajnosti in predlogi.

Opozorjam na določbo čl. 17. Zvezinih pravil, ki se v izvlečku glasi:

„1. Glavni zbor delegatov sestoji iz glavnega odbora in iz delegatov v Zvezi včlanjenih organizacij (§§ 2 in 13) . . .

3. Namestnik (delegat) ima pravico udeleževati se sej glavnega zbora s posvetovalnim glasom; glasovalno pravico pa ima le takrat, kadar se izkaže s poverilnico, da zastopa delegata.

5. Seja glavnega zbora delegatov je sklepčna, če je navzoča poleg 5 članov glavnega odbora 1 tretjina delegatov, med katerimi pa mora biti vsaj po en zastopnik posameznih zborov delegatov. Ako glavni zbor delegatov ob določenem času ni sklepčen, se otvori pol ure kasneje druga seja glavnega zbora delegatov, ki je sklepčna pri vsakem številu navzočih in zastopanih članov.

Eden pooblaščenec ne more zastopati več kot 10 članov.

Za veljavnost sklepa glavnega zbora delegatov je potrebna nadpolovična večina glasov . . .

Vkljub ponovnim pozivom mnogo strokovnih organizacij, ki so sicer formalno še včlanjene pri O. Z., še doslej ni prijavilo svojih delegatov, odnosno njih namestnikov.

Te organizacije seveda pri 1. seji glavnega zbora delegatov ne bodo mogle biti zastopane, ako ne nominirajo delegatov (namestnikov) pismeno vsaj do 14. t. m. tajništvu O. Z.

V Ljubljani, dne 7. novembra 1925.

Predsednik O. Z.:

Maks Lilleg.

Bistveni pogoji.

S tem naslovom prinaša beogr. Č. Gl meditacijo, katere glavna misel je:

Nanizavajo se razočaranja, drugo za drugim, in skoro gotovo ni daleč moment, ko dosežejo svoj vrhunec. Pričakovali smo zaman pomoči od merodajnih. Naposled smo primorani, da izprevidimo, da z akcijami, ki smo se jih posluževali doslej, ne dosežemo cilja ter da je popolnoma dosledno, če v svrhu dosega svojih upravičenih in skromnih zahtev menjamo svojo taktiko. Že večkrat smo proučevali potrebo po novi taktiki — še vedno lojalni in v okviru postave — ki nam bo nudila vidnejših rezultatov naše borbe. Že sam fakt, da smo morali toliko časa čakati na pričetek tega novega naziranja, dokazuje dovolj jasno, kako je nujno potrebno, da se vedno in vedno govori o njem.

Velik del neuspehov ali vsaj nepovoljnih rezultatov naših akcij gre na rovaš naše šibkosti. Najbolj se izraža naša šibkost v dejstvu, da večji del državnih nameščencev še ni opredeljen, organiziran v strokovnih organizacijah, še bolj pa v žalostni resnici, da veliko organizacij ni še združenih v Glavnem Savezu. Še sedaj ni edinstva v akcijah in v naporih! Obilo primerov bi zamogli navesti, kako so se posamezne organizacije in korporacije trudile in mučile, da bi dosegle za svoj položaj kakšnih uspehov; toda vsa pota so bila brezplodna. Brez opore ostalih drugih iz državne uprave in izolirani, so naposled klonili. Brezuspješnost vseh sličnih akcij je tako

jasna in poučna, da mora veljati naša trditev že za pravilo. Ta trditev se glasi: **Vsak izoliran poizkus posameznih organizacij državnih nameščencev za zboljšanje svojega položaja je že vnaprej obsojen na neuspeh. To pravilo velja za nas vse in vsi ga moramo doumeti, če nečemo, da bo še i nadalje treskalo po nas.**

Često smo že trdili, da gre velik del neuspehov pri započetih akcijah tudi na naš rovaš. Žalibože ne more nihče ovreči te trditve; kajti neke skupine se še vedno ne osveščajo, da je združeno delo neobhodno potrebno, če hočemo doseči kolektivni cilj. Ta skupna zavest, recimo ta razredna zavednost, izražena v jakih in složnih profesijskih organizacijah, ki so druga z drugo v najtesnejši zvezi, ki se podpirajo v borbah, je bistveni pogoj za doseg pozitivnih uspehov.

V ta pravec moramo usmeriti vse naše delovanje, če hočemo, da vsaj že prekoračimo to drugo nečuvano etapo brezplodnega tipanja po zraku. Res, drugače ne moremo imenovati to dolgo perijodo naše akcije za pravico in naše interese, ki se osredotočuje in v glavnem karakterizuje po stremljenju nekaj osebnosti, ki reprezentirajo bolj po svojem nazivu kot pa de facto nekako centralno instanco, katero slabj znatno število uslužbencev ali organizacij s svojo pasivnostjo in s svojimi separatističnimi demaršami. Tega mora biti konec, če hočemo količkaj doseči. Ustvariti moramo pravi Glavni Savez, ki pa ne sme imeti samo imena, pač mu pa moramo omogočiti, da bo zasledoval svoj cilj s po-

spešenimi in odločnejšimi koraki. Stanje naše organizacije ni niti najmanj zadovoljivo, to pa najbolj vsled slabe, nezadostne kohezije med poedinimi korporacijami. Naj omenimo samo interesantno dejstvo, da niso v Glavnem Savezu direktno združene sekcije združenj sodnikov in profesorjev, ker pripadajo njihove sekcije v vseh pokrajinah v prvi vrsti svojim pokrajinskim zvezam — razen Srbije. — in so vsa ta združenja šele preko teh včlanjena v Glavnem Savezu. Ta primer desorganizacije ni mogoče niti pojasniti niti opravičiti. Zbog tega in zgolj zbog tega se ne smatra resnim le premnogo naših poizkusov in potov. Mi pa nujno rabimo jake organizacije, zavedne in strogo strnjene v boju za skupni cilj; mnogo bolj so nam potrebne, kot pa drugim stanovom. Kajti mi ne poznamo in tudi nečemo poznati pripomočkov, ki ne bi bili v skladu z interesi naše domovine. Že zaradi višjega cilja, ki so mu premnogi žrtvovali svoje življenje, ne sme zaiti naša akcija na stranpota nelegalnosti. Ker tedaj nikakor ne mislimo na ekstremne in subverzivne mere, moramo ustvariti take organizacije in tak Glavni Savez kot centralo, da bomo zamogli prezentirati, ob podpori vse javnosti, naše težnje z zgolj moralnimi sredstvi. In samo na ta način zamoremo zasigurati našemu trudu tudi uspeh.

Ura je že dvanajst in skrajni čas je, da izpregledamo, da vidimo, kaj je naš edini interes in kje je naš spas.

—č.

A. U.

Stanovanjska beda in nje odprava.

Povojne razmere so nakopičile merodajni faktorjem nebroj različnih socialnih vprašanj, katera so vsa več ali manj važna. Nujno je potrebno, da se vsa čimprej rešijo, če hočemo spraviti naše socialno življenje v normalni tir.

Izmed vseh teh velevažnih in nujnih socialnih vprašanj je brezdvomno najvažnejše stanovanjsko vprašanje.

Stanovanjska beda je danes v istem stanju, kakor je bila ob prevratu, čeravno je od takrat poteklo že 7 dolgih let. To vprašanje je tudi med državnimi nameščenci glavni vzrok splošnega nezadovoljstva. Koliko državnih nameščenecv tiči v nezdravih, vlažnih podzemeljskih stanovanjih ali pa v podstrešnih, mrzlih luknjah! Marsikateri tovariš je dobrovoljne in vesele narave, ali ko pride domov in vidi, kako se njegovo edino imetje, pohoštvo vsled vlažnosti stanovanja uničuje, kako njegova nedolžna deca od mraza trepetata, mora postati apatičen, nervozen in siten, tudi če noče. Človek je v začetku pri graditvi naše nacionalne države rade volje vse prenašal, upajoč na boljšo bodočnost.

Zalibože so se razmere, zlasti glede stanovanjskega vprašanja res spremenile, ali ne v našo korist, nego v našo občutno škodo. Stanovanjski zakon nam nalaga, da moramo za dosedanje vlažno in nezdravo stanovanje plačevati visoko najemnino, namesto da bi se našel kak izhod, s katerim bi bila omogočena s stanovanji vsaj primerna konkurenca in izbira. Niti na to se ni mislilo, da bi se istočasno uvedla odločna in energična stavbena akcija. Kaj nam pomagajo različna stavbena društva brez potrebnega kapitala! Določilo stan. zakona, s katerim se nalaga različnim podjetjem, da morajo za svoje uslužbenke zidati stanovanjske hiše, ne bo imelo zaželjenega uspeha. Zato je nujno potrebno, kar se je pisalo že tudi v dnevnikih, da vmes poseže država z izdatnim kreditom ter na ta način sama pospeši stavbeno akcijo. Država naj ne podpira različnih stavbenih zadrug s kreditom po znižani obrestni meri, nego naj dá posojilo direktno onemu državnemu uslužbencu, ki stremi za tem, da si postavi svoj lastni dom. Med državnimi nameščenci imamo veliko takih, ki imajo par tisoč dinarjev prihrankov. S temi prihranki bi si kupili po-

trebni stavbeni svet. Za postavitev hišice naj bi pa služilo državno posojilo. Posojilo naj bi se dalo državnemu nameščencu proti odplačilu istega v tekočih mesečnih obrokih v višini 300 Din, kateri znesek bi se redno odtegoval pri izplačilu ozir. nakazilu mesečne plače.

Če bi država dala, recimo na leto 32 milijonov posojila ter ako računamo, da bi stala postavitev ene enodružinske hišice c. 80.000 Din, bi se postavilo tekom 5 let nič manj nego 25000 stanovanjskih hišic.

Če se hoče stanovanjsko bedo ublažiti, je tudi nujno potrebno, da se hišnemu lastniku dovolj nekako pogojno prostor razpolaganja s svojo hišo. Razumljivo je, da dela omejitve hišnega lastnika v pravici do njegove hiše in brezobzirna nakazila stanovanj strankam, katere niso hišnemu lastniku všeč, vročo kri in splošno nezadovoljstvo. Z ozirom na to je absolutno potrebno, da se to vpoštevata ter ščiti hišnega lastnika kakor tudi najemnika. Oba zaščititi je pa edino le na ta način mogoče, da država hišnonajemninski davek zniža na minimum, recimo na 5—10% vplačane najemnine. Tako bi hišnemu lastniku ostala primerna svota od najemnine za vzdrževanje poslopja; na ta način bi se tudi v stavbo naloženi kapital primerno obrestoval.

Z zakonom se ima določiti najemnina in če se stranki med seboj ne sporazumeta, določi višino najemnine stan. sodišče. Hišnemu lastniku naj se da na prosto, da sam izbira stranko, katera naj zasede prazno stanovanje. Izpraznjeno stanovanje ne sme biti nad 15 dni nezasedeno; če se v tem roku nikdo ne vseli, sme stanovanjsko sodišče dodeliti izpraznjeno stanovanje stranki brez stanovanja ali stranki s slabim stanovanjem.

Hišnim lastnikom in najemnikom, ki imajo preveliko stanovanje, naj se naloži za ta luksuz 100—150% cenilne vrednosti stanovanja kot najemninski davek.

Po mojem mnenju bi se na ta način dosegla v prvi vrsti varčnost in blagostanje ter splošno zadovoljstvo med državnim uradništvom brez vsakega rizika za državo in stranko. Različna podjetja bi prišla do primerne zaslužke in veliko število brezposelnih bi prišlo do zaželenega zaposlenja.

Vsled pravice, da bi si hišni lastniki sami smeli izbirati najemnike, bi nedvomno nastala nekaka splošna selitev; toda vse to bi se tekom 2 do 3 mesecev uredilo; dosedanja nestrpnost in napetost med najemnikom in hiš-

nim lastnikom bi popolnoma izginila. Hišni lastniki bi bili tudi z nižjo najemnino povsem zadovoljni, saj bi jim ostalo od iste c. 90%.

Le približno na ta način je mogoče odpraviti stanovanjsko bedo v doglednem času.

Stanovanjski zakon.

»Upokojenec« od 27. oktobra piše:

Meseca septembra t. l. se je vršil kongres hišnih posestnikov iz cele države v Zagrebu. Mi pripoznamo odkrito, da je to ujednjenje bilo potrebno zlasti radi izenačenja hišnih davkov, kateri so zelo različni v raznih delih naše povečane države. Vsaka Srbiji pripoznana in z njo spojena pokrajina je imela skoraj drug davčni sistem. Ugotovitev davčne podlage in odstotki davka so različni v posameznih delih. Te nedostatke je treba izravnati, da se doseže enakost glede prispevkov k našemu skupnemu gospodarstvu. Rešiti se pa vprašanje hišnih davkov da le v zvezi z vsemi drugimi direktnimi davki.

Pomislike pa le imamo proti tej organizaciji. Ona obsega ne samo hišne posestnike, ampak tudi posestnike zemlje. Bojimo se, da je ali pa bo to začetek kast, kar bi najbrž ne bilo dobro za nadaljni razvoj cele države.

Glavni vzrok tega kongresa pa je bila zahteva, da se stanovanjski zakon več ne podaljša in s 1. novembrom 1926 vsaka omejitev hišnih lastnikov o razpolaganju s stanovanji sploh preneha.

To je drugo in tudi za nas upokojece zelo važno vprašanje. Glavni vzrok za izdajo stanovanjskega zakona je bila stanovanjska beda. Ni bilo zadosti stanovanj ne samo v mestih, ki so bila po vojski deloma porušena, tudi v drugih mestih, trgih in večjih krajih, ki vsled vojske niso direktno trpeli, ni bilo stanovanj na razpolago.

Prišli so v Slovenijo begunci iz Goriške, Istre in Koroške in se pri nas nastanili. Došli so še Rusi in zaseden je bil vsak kotiček, da je le streho imel. Je li to stanje do danes odpravljeno? Ne!

Ali imamo že zadosti stanovanj na razpolago?

Stanovanjska sodišča bi na to odločno odgovorila — ne. Glavni vzrok stanovanjskega zakona še obstoja. Obitelji se množijo, zida pa se premalo. Če bi se stanovanjski zakon ne podaljšal, bi nastala nekaka licitacija za stanovanja in sledil bi ponovni porast draginje. Upokojenci in drugi gnetao slabši sloji

Na pragu Macedonije.

Piše R. Dostal.

(Življenje slovenskih rezervnih častnikov na vojni vežbi.)

(Konec.)

Gledamo, opazujemo, vprašujemo, pripovedujemo. Vse nas zanima. Duša srbskega seljaka je velika, plemenita, globoka, zdrava in hrabra. Mnogo so Srbi prestali v svetovni vojni in že tudi poprej. Mogoče je zato še vedno nekoliko poteze melanholije. Njihova nacionalna vera in samozavest je velika, brezprimerna. Na vseh poljih se opaža velikanski napredek: v gospodarstvu, v šolstvu in že tudi v industriji. Mnogo so pretrpeli od Bolgarov. Sediva s poručnikom Miodragom v globeli, v jarugi. Tipične so te jaruge v Južni Srbiji. Mehko ilovnato zemljo izgledajo hudourniki po več deset metrov globoko v jaruge. Sediva in čakava poročila straže izvidnice, ki je odšla na brdo proti nevidnemu sovražniku. Nad nama koplje mlad Srbin z rovnico. Razgovarjamo se. Ko je prišel domov, je našel razvaline. Bolgari so mu zapalili kočo, domače pobili. Dom je pozidal. Sedaj je sam. Sam obdeluje, sam si kuha in ši-

va. Zakaj se ne ženi? Mlad je, pravi, da ima 26 let. Saj se bo oženil. Jeseni, ko skuha rakijo. Aha, za svatbo? Pa dabome, gospodine poručniče! — Zvečer sedimo pred kafano. Učitelj Cupura-Stefanović, bivši macedonski komita in naš stari znanec z učiteljskih skupščin, nam pripoveduje o bolgarskih grozovitostih. Tamle, pokaže na park, so pobili šest naših svečnikov, izvlekli so iz hiš naše trgovce, advokate, profesorje, jih prebadali, ubijali s puškinimi kopiti in hoteli iztrebiti vso našo inteligenco, kolikor se ni poskrila. Lasje se nam ježe in razumevamo, odkod to nespravljlivo sovraštvo med Srbi in Bolgari... V mestu je lep spomenik z napisom: »Vranjancima, koje su ubili Bugari za Srpstvo. 1915—1918.« Na spomeniku so označena imena ubitih. In jih je dolga vrsta...

Daleč spodaj na Moravi se pogovarjam s starejšim seljakom. Že leta 1878. je pregnjal Turke. To so bile životnje! Žene niso smele pokazati javno. Težko je bilo, ko je vladal paša in sodil kadija. Bil je v balkanski vojni in tudi v svetovni. Pa če bi bilo treba, še bi prijel za puško. Svoj dom bi branil do poslednje kaplje krvi.

Zemlja je težka in se primitivno obdeluje. Glavni pridelki: koruza, žito, tobak, sad-

je, rakija, vino. Koruza bolj slabo kaže. Zrno je srednje. Tobaka niso posebno sadili, ker so ga prejšnje leto slabo plačevali. Sadja je obilo: jabolka, hruške, sliv, murv. Rakijo »pečejo« izvrstno. Vinogradov je mnogo v okolici, a so slabo obdelani. Ob neki priliki iščemo pred nevihtjo zavetja v hramu nekega vinograda. Gledam po trsju, hrepeneče žejne misli pa plovejo proti severu v Slovenske gorice, v Prekijo... Jugoslovenska gostoljubnost je tipična. Grem nekod z dvema vojakoma po brdu. Seljak mi natrese polno kapo sliv, pa še vojakoma. Hočemo mu plačati, a ne vzame. Što je Bog dao...

Demokratizem širok, naraven. Seljak tiče vsakega, pa če bi se razgovarjal s kraljem. Na neki oficirski zabavi, kamor je bilo povabljen tudi civilno občinstvo, sem videl mlado, krasno dekle v moderni elegantni obleki. Prihodnji dan sem jo videl v kroju na sokolskem zletu v Banji. Tretji dan pa jo zagledam na jutranjem maršu skozi mesto, kako žene ovce po stranski ulici. V razgovoru pripovedujem ljudem o Sloveniji, o naši zemlji, o planinah, o Bledu, o našem ljudstvu. Po večini starejši generaciji neznano. Pa kako, gospodine, da govoriš po naše? ... Poleg novih strojev mlatilnic sem videl na več krajih

bi bili na cesti. Upokojenci si že sedaj zelo težko pristradajo toliko, da plačajo povišano najemnino. S čim hočejo ponovni povišek plačati? Vse prošnje za povišanje in ureditev pokojnin niso dobile nobenega odgovora. Morali bi na cesti, če ne dosežejo višjih prejemkov. Zakon stopi iz veljave 1. novembra 1926. Selitve bi padle v zimski čas. Prepričani smo, da bo gospod minister za socialno politiko zaslišal tudi najemnike in po vpoštevanju vseh prilik prišel do prepričanja, da je treba stanovanjski zakon podaljšati do časa, da bo zadosti stanovanj na razpolago, ravno tako dolgo bi naj ostala tudi neodpovedljivost stanovanj v starih hišah za gospodarsko slabše sloje. Povišanje najemnin pa bi bilo končno veljavno z zakonom za vse najemnike omejiti največ do zlate paritete. Na ta način bi se dosegla najugodnejša rešitev v prid hišnim lastnikom in najemnikom; vsak bi nekaj žrtvoval.

Josip Beguš.

Naše zadrage in davek na poslovni promet.

(Nadaljevanje.)

Iz tega splošnega namena je nastala namreč posebna zakonodajalčeva odredba glede nabavljajalnih zadrug drž. nameščencev, vsled katere so državni uslužbenci primorani, da ustanavljajo nabavljajalne zadrage, ki naj nabavljajo svojim članom, uradnikom, življenjske potrebščine za njih osebe in hišne potrebe. Pri nabavljajalnih zadrugah drž. nameščencev tedaj ne gre za prostovoljne zveze, kakor pri drugih splošnih zadrugah, nego za udruženje posebne vrste, ki imajo prisilni značaj in ki slone na posebnem zakonu, ki urejuje tako privatnopravne, kakor javnopravne odnose zadrug. Tudi ne gre za pridobitna udruženja v tem smislu, kakor so pridobitne zadrage, n. pr. po zakonu z dne 21. marca 1873, drž. zak. št. 83, nego v prvi vrsti za zaščitne organizacije, katere je zaukazal zakonodajalec v svrhu zaščite državnega uradništva. Kot takšne prisilne in zaščitne organizacije jih je zakonodajalec hotel izvanredno pospeševati s tem, da jim je v zaglavju IX, uredbe dal posebne dalekosežne ugodnosti. Z vsem tem je hotel zakonodajalec omogočiti, da zadrage nabavljajo in oddajajo življenjske potrebščine drž. uradnikom po ugodnejših cenah, kakor bi jih bilo mogoče dobiti v prosti konkurenci. Naravno je, da jih je tedaj v kolikor pridejo v poštev davki, hotel oprostiti vsaj ali v prvi vrsti tistih davkov, ki so v posredni ali neposredni zvezi z glavnim združnim namenom, z nabavljanjem in prodajo življenjskih potrebščin, tedaj tudi davka na po-

mlačvo s konji. Stopajo v krogu, privezani na kol v sredini in teptajo s kopiti žito. V mesto prihaja seljak redko peš. So velike distance. Jaše na konju, na muli ali na oslu. Ako je žena z njim, jaše ona, seljak pa koraka poleg in drži uzdo. V bližnji jarugi, dobre pol ure, je Markovo kale. Razvaline gradu kraljeviča Marka. V skali se še pozna njegova stopinja. Tako pripoveduje ljudska priča. Srbska slavnost sliči zgodovinski spartanski. Matere so nosile svojim sinovom municijo v položaje: »Ne čini sramote svojim dedovim! Dečko, čuvaj svoje lice!« Ob neki priliki poslušamo kapelana Andro, bivšega podčastnika, kako kara vojaka, ki je napačno stopil v dvored: »Šta si učinio? Ti činiš štetu državi! Ti si antidrjavni element! Za tebe če se upotrebiti zakon o zaščiti države!« S težavo zadizujemo smeh.

Tako mineva čas. Polovico vežbe imamo že za seboj. Spoznavamo ustroj vojske, pokrajine, ljudstvo, običaje. Naporji so veliki, a jih pogumno prenašamo. Našim naslednikom priporočamo priravo s turistiko. Misli pa večkrat uhajajo v črjo domovino. Daleč, daleč so planine...

slovni promet. Vse te ugodnosti tvorijo od zakonodajalca poseben davčni privileg. Iz tega privilega izvirajoče subjektivne pravice za drug pa se zamorejo razlagati le po istih načelih, ki veljajo za vse druge iz splošnih zakonov izvirajoče ugodnosti. Po tej razlagi pa se ne pride, kakor izvira iz prejšnjih izvajanj, do drugega zaključka, kakor do tega, da se ne more skrečiti zadrugam od zakonodajalca danega davčnega privilega, kakor je hotelo to storiti administrativno oblastvo z izpodbijanim upravnim aktom. Skrečitev zgolj na donosnine nasprotuje tako besedilu, kakor vsebini in namenu privilega v večkrat omenjenem členu 78 o nabavljajalnih zadrugah.

Državni in javni nameščenci si nabavljajo vsakovrstna oblačila, kakor obleke, zimnike, raglane, perilo etc. najugodnejše pri trvdri

Drago Schwab, Ljubljana,
Dvorni trg šte. 3

tudi proti odplačilu na mesečne obroke.

Vestnik.

Opozarjamo na izredni občni zbor Nabavljajalnih zadrug v Ljubljani, ki se bo vršil v ponedeljek, 16. novembra t. l. ob 8. uri zvečer v Mestnem domu. Pridite vsi, ki ste zahtevali občni zbor!

Berite! Kakor poroča P. Glasnik od 1. nov. letos, mudil se je 1. oktobra v Beogradu predsednik Zveze poštne organizacije, g. J. Jakše. Med drugimi strokovnimi zadevami, sporoča predsednik javnosti tudi sledeče točke, ki zanimajo vse organizacije: Nova pragmatika oziroma revizija zakona. O tem se govori in straši največ pri nas, dočim v Beogradu nihče na to ne misli. Res je, da ima pripravljeno železniško ministrstvo osnutek nove pragmatike, kakor tudi to, da dela ministrstvo pravde na nekaterih izpremeh uradniškega zakona, vendar je vse to še daleč do uredničenja. Vlada ima toliko drugih skrbi, kopico predlogov za nove nujnejše zakone, politične neprilike itd., da niti malo ne misli niti nima časa misliti na to, da bi že zdaj izmenjala zakone, ki so komaj ustvarjeni. Po dosedanjih izkušnjah so deč mislimo, da je najboljša, da teh izpremeh organizacije ne forsirajo preveč. Izplačilo razlike. V tej zadevi, ki se vleče kakor morska kača, smo se informirali pri načelniku bužetnega oddelka finančnega ministrstva g. Gjurčiču, ki je izjavil, da je vnešena v novi proračun za izplačilo razlike vsota 30 milijonov dinarjev, katere vsota bi se porabila v prvi vrsti za izplačilo razlike nižjim uslužbencem, ostalim pa bi se ta razlika stopnjevala izplačevala. Tu omenimo tudi to, da bodo dvanaštine s 1. decembrom t. l. zopet podaljšane, tako da pridemo do rednega proračuna v najboljšem slučaju šele s 1. aprilom 1926. Proračun poštne organizacije, ki je znašal prvotno 700 milijonov dinarjev, je črtal finančni minister za 128 milijonov dinarjev.

Oj, ta »razlika.« Uč. Tovariš prinaša to-le pismo: »Gospod urednik, Vi ste gotovo točneje informirani, kakor mi po zagorskih obmejnih kotlinah razkropljeni »tudi dušni pastirji«, zato Vas prav vljudno prosimo, povejte nam resnico, zelo važno za nas in za druge — v teh-le točkah: 1. Ali je naše upanje na izplačilo »razlike« opravljeno ali pa je nevarno, se s tem upanjem pitati in na kojega konto kreditno grešiti? Zakaj je sedaj ob pričetku skupščinskega zasedanja vse tiho kot miš, ko se je vendar napovedoval »viharni« kongres državnih uslužbencev za ta čas? 2. Ali je res ali sploh mogoče, da se je ministrom in njim bližnjim visokim funkcionarjem že ta razlika davno izplačala? Navzlic vsem časniškim poročilom ne morem in nočem tega verjeti, ker sploh nočem in ne morem priznati eksistenčno možnost takega

protekcionalizma v naši državi. S tem, da se nam je vedno obljubljalo, pa nič dalo, se nam je dvakrat več škodovalo, kakor bi se nam bilo koristilo z izplačilom. Omadeževali smo svoj značaj, svojo dostojnost, svoj stan, izgubili zaupanje ljudstva. Sprejeli smo blago, kredit, zanašajoč se na obljubo našega dolžnika, države, a ostali smo besedomci, lažniki. To je trpka, to je bridka resnica. Stvarna kritika pa je tudi najboljši državni in vladi nujno potrebna. — Uredništvo na to pismo ne odgovarja. Mi tudi ne bi —.

Dnevnice poslancev v državi SHS in v Belgiji. »Jutro« je v svoji številki z dne 31. julija t. l. prineslo sledečo debelo tiskano vest: Povečana večina — povečane dnevnice. Beograd, 30. julija. Kakor je izvedel naš dopisnik, bo te dni rešeno vprašanje povišanja poslaniških dnevnic. Iz vrst poslancev vladne večine je izšel predlog, naj se dnevnice povišajo od 300 na 400 Din dnevno. V svoji številki z dne 2. avg. pa ima poročilo o seji Belgijske zbornice v Bruslju, iz katerega posnemamo sledeči odstavek: V torek je bil na dnevnem redu zbornične seje predlog finančne komisije za zvišanje poslaniških dnevnic. Pred vojno so dobivali belgijski poslanci po 4000 frankov letne odškodnine. Konstituenta pa je l. 1920. zvišala to vsoto radi oslabljenja belgijske valute na 12 tisoč frankov. — Nekateri poslanci, zlasti socialistični, pa se niso hoteli zadovoljiti s to vsoto, češ da poslanec, ki je delavec in nima lastnega premoženja, ž njo ne more kriti lastnih stroškov. — Če preudarimo, da dobivajo poslanci v naši državi po 108.000 dinarjev na leto in hočejo radikalni in radičevci ta znesek še občutno povišati, potem pač moramo priznati, da je razumljiva nezadovoljnost belgijskih socialistov z 12.000 franki na leto, kar znaša v naši valuti komaj 36.000 dinarjev. Kot rečeno, je v proračunski komisiji prodrl predlog delavskih zastopnikov, da se poslanske dnevnice zvišajo na 18.000 frankov (letno). Tej zahtevi so se uprli liberalni poslanci, češ, da nasprotuje ustavi. Na torkovi seji je to tezo zagovarjal prejšnji liberalni minister Louis Frank. Njegova izvajanja je podkrepil krščanski demokrat Vandievret. Nato je predsednik zbornice, socialistični poslanec iz Charleroi Brunet odredil načelno glasovanje o tem vprašanju. Za stališče, da je zahteva po povišanju poslaniških dnevnic neustavna, je glasovalo 67 liberalcev ter 2 socialisti. Socialistični predlog, ki je dobil 60 glasov socialistov in 6 katolikov, je bil zavrnjen in s tem je bila v kali zadušena zahteva za zvišanjem poslaniških djet.

Za učitelje staroupokojenice. Poslanca dr. Pivko in dr. Žerjav sta od ministra financ z upitom zahtevala javnega pojasnila, zakaj se ni iz posebnih partij za izplačilo starih dolgov izplačala že diferenca med kronsko in dinarsko pokojnino učiteljem, ki so bili upokojeni tik pred prevedbo na dinarske plače. Po dolgoletnem boju, v katerem je ministrstvo financ osporavalo veljavnost tozadevne zakonske naredbe ministra Svetozarja Pribičevića, je vendar le zmagal g. Pribičević in se od 1. aprila 1925. od katerega dne je dano budžetno kritje, penzije pravilno izplačujejo. Diferenca za dobo od 1. dec. 1919. do 31. marca 1925. se more izplačati samo iz partije 55 budžeta. Upati je, da bo ta zadeva v kratkem urejena.

Vršil je službo proti predpisom, a bilo je državi v prid. Ne samo pri nas, temveč tudi po drugih deželah in državah imajo na poštah nepovabljenе pomočne obiskovalce. Tako so nedavno tega obiskali svedrovci poštne urad v Dubnjanih blizu Hodonina v Češkoslovaški republiki. Namazali so šipe z blatom in jih razbili, odtrgali žaluzije v vratih ter vdrli v urad, kjer so vse razmetali, prebrskali in v prav poškodovali in razlomili. Ukradli so poštne znamke za približno 2000 Kč. Zlikovci so stikali zlasti za denarjem, ki je bil pripravljen za izplačila v znesku 300.000 Kč. Ali ta njih nakana jim ni uspela, zakaj poštar

Pred nakupom za jesensko in zimsko sezijo opozarjam, da si ogledate mojo krasno zalogo modnega blaga za damske in moške obleke češkega, angleškega in francoskega izdelka, isto drugih zimskih potrebščin. — V zalogi perje in puh. — Na obroke proti jamstvu.

Reelnost

Reelnost

Janko Češnik, LJUBLJANA,
Lingarjeva ulica.

je vzel vso svoto čez noč s seboj na dom, da bi bil erarni denar na varnem. Imel je poštni denar v svojem stanovanju, kljub temu, da je to proti predpisom. Lahko bi se tudi pripetilo, da bi bil poštar na domu okraden, na kar bi bil brez milosti obsojen na povrnitev škode, ker je delal proti predpisom. Take in enake sladkosti so delež poštnih uslužbencev. (P. Glasnik 15. oktobra 1925.)

Za tiskovni sklad »Našega Glasa« so darovali: G. Ivan Hibšer v Ljubljani 10 Din, gg. Persak, Šterbenc, Kramarič in Stariha v Črnomlju pa vsak po 5 Din. Srčna hvala vsem! — Uprava.

Listek.

V poslednji številki N. Gl. nismo zamogli prinesiti vsega gradiva o stan. vprašanju. Danes prinašamo kot zastanek še dva članka.

Dnevni koncerti:

V kavarni od 5 do 1/21 ure ponoči.
V kleti „6“ 12 „ „ „
V restavraciji „7“ 12 „ „ „

Ob nedeljah in praznikih jutrukovalni koncert v restavraciji. — Popoldanski koncert ob 5. uri.

— TOVARNA ČEVLJEV PETER KOZINA & KOMP. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnoveše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana, Breg 20, Aleksandrova cesta 1, Prešernova ulica; Zagreb, Račkova ulica 3; Beograd, Knez Mihajlova ul. 44.

Originalne (prave) potrebščine za

„Opalograph“

Barvne trakove, ogljen-, indigo, povosčeni papir podloge za stroje, kopirne zvitke, razmnoževalne barve, konceptna držala.

LUD. BARAGA, Ljubljana,

Selenburgova ulica

Šelenburgova ulica.

Neprekosljivi so le EXCELLA

šivalni stroji

Nedosežni v konstrukciji in materialu.

Izredno nizke cene.

Oglejte si jih pred nakupom!

J. GOREC, Ljubljana

(palača Ljub. kreditne banke.)

Damska kapela

restavraciji „ZVEZDA“

Točna in solidna postrežba.
Prvovrstno vino, gorka in
mrzla jedila. Se priporočata
Fran in Roza Krapež.

Ivanka Stegnar

modistka,

Ljubljana, Rimska cesta 10,
priporoča svojo zalogo damskih
klobukov.

Uradništvu primeren popust.
Popravila točno in ceno.

Velika zaloga

fotografskih aparatov in potrebščin.

Drogerija

Anton Kanc sinova, Ljubljana,
Židovska ulica 1.

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov
priporoča tudi svojo veliko izbiro spo-
minskih izdelkov, galanterijo
in parfumerijo

M. Mihelič

Ljubljana, Šelenburgova ul.

Priporoča se

I. Korenčan

trgovina pletenin, norimber-
škega in galanterijskega blaga
na veliko in malo.

Velika zaloga volne za ple-
tenje jumperjev, nogavic itd.

Cene nizke — postrežba točna.
Ljubljana, Mestni trg 20.

Priporoča se

modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem,
pisarniškimi in šolskimi potrebščinami

K. Tilla nasl. A. Gruber

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.

Prvovrstno blago in zmerne cene

Razširjajte

„Naš Glas“!

Tovariši!

Kupujte svoje potrebščine le pri trdkah in obiskujte
le lokale, ki inserirajo v „Našem Glasu“.
Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!

Pri J. Trpinu

v Mariboru na

Glavnem trgu št. 17

se najlažje kupi perilo, obleke,
dežnike itd. ker je res prav
poceni.

Gostilna pri „Sokolu“

Pred škofijo

Pristna dalenjska in štajer-
ska vina. Vsak čas gorka in
mrzla jedila. — Nizke cene

Modna in športna trgovina
za dame in gospode

P. Magdič

LJUBLJANA

nasproti glavne pošte.
Telefon int. 438.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo
dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Perje in puh

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg 8.

Najboljši
šivalni stroji in
kolesa edino le

Josipa Petelinca

znamka
Gritzner in Feniks

za rodbino, obrt
in industrijo
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

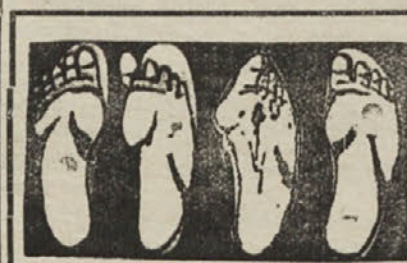
Pouk v voženju brezplačen. Veletna garancija

Delavnica za popravila.

Na veliko Telefon 913 Na malo

Je vendar najboljši!

F. Szantner, Ljubljana
Šelenburgova ul. 1.

Špecialist za ortopedi-
čna in anatomska
obuvala in tr-
govcev čevlji.

Josip Olup, Ljubljana, Na vogalu

Trgovina z manufakturnim blagom in oblekami domačega izdelka ki se izvršujejo
po najnižjih cenah tudi po naročilu. — Blago se daje proti garanciji tudi na obroke.
Priporoča tudi svojo gostilno „Pod Trančo“ kjer se točijo najboljše do-
lenjska in štajerska vina.

Nabavljalna zadruga državnih nameščencev v Ljubljani

Najcenejši nakup banaške moke, slad-
korja, kave, olja, masti, riža, testenin,
pralnega in toaletnega mila, južnega
sadja, dišav ter vseh vrst špece-
rijskega in kolonijalnega blaga.

Vedno
najnižje
cene!